

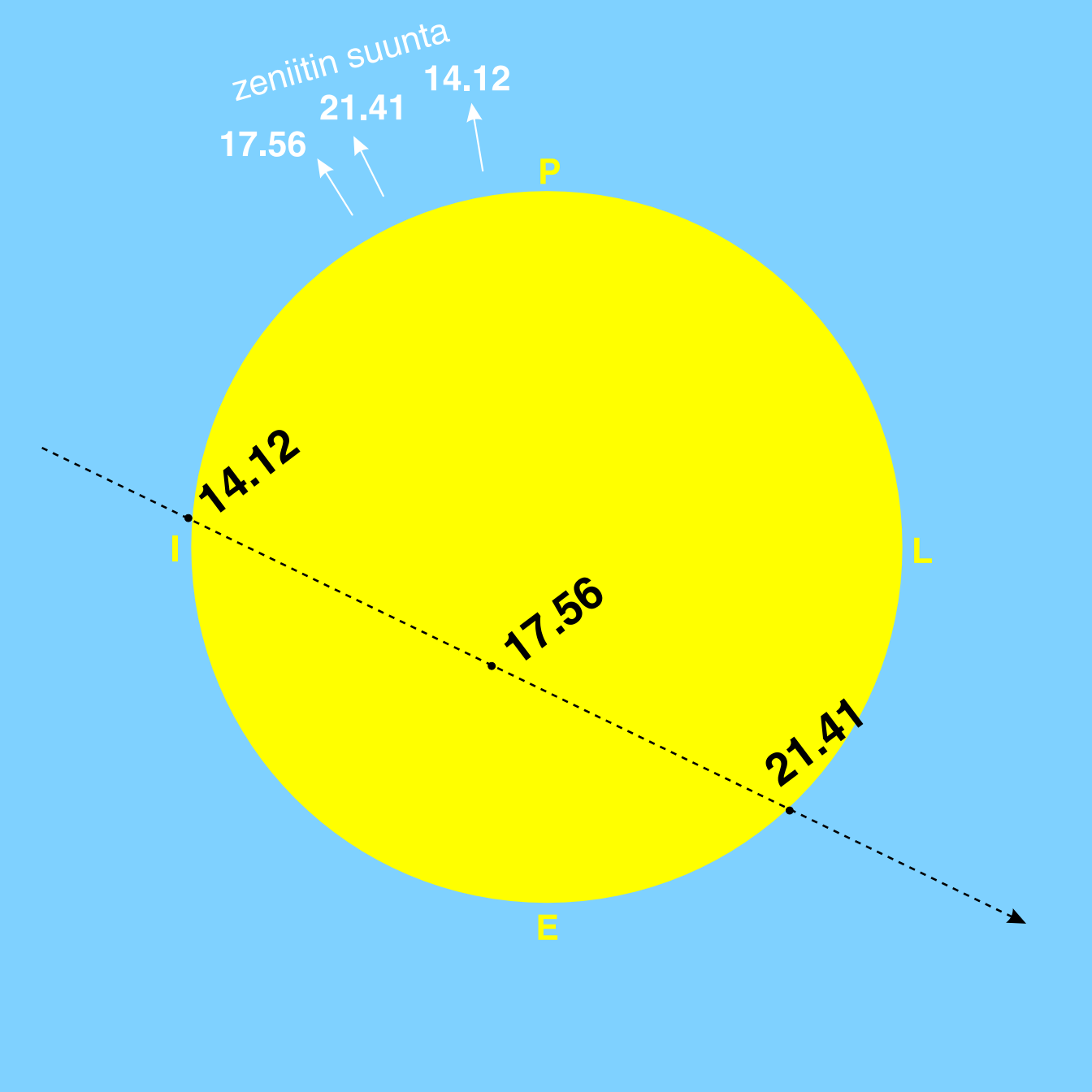
Merkuriuksen ylikulku

9.5.2016

Veikko Mäkelä
Aurinkokuntatapaaminen 2016

Merkuriuksen ylikulku 2016

- Merkurius kulkee Auringon editse maanantaina 9.5.2016 klo 14.12–21.41
- Tapahtuma näkyy hyvin, ihan loppua lukuun ottamatta: idässä ja etelässä Aurinko laskee ennen ylikulun loppua, Lapissa Aurinko on vielä n. 5° korkeudella

Lukuja

Paikkakunta	Ylikulun alku			Ylikulun keskikohta			Ylikulun loppu		
	klo	PA °	h °	klo	PA °	h °	klo	PA °	h °
Helsinki	14.11.56	83	46	17.56.05	154	25	21.41.30	224	-1
Maarianhamina	14.12.01	83	47	17.56.08	154	28	21.40.38	224	1
Jyväskylä	14.11.56	83	44	17.56.07	154	25	21.40.40	224	0,5
Oulu	14.11.57	83	41	17.56.10	154	24	21.40.42	224	2
Rovaniemi	14.11.57	83	40	17.56.11	154	24	21.40.43	224	3
Utsjoki	14.11.57	83	37	17.56.15	154	23	21.40.46	224	5
Kilpisjärvi	14.12.01	83	38	17.56.16	154	25	21.40.44	224	6

PA Merkuriuksen suuntakulma Auringon keskipisteen suhteen
h Auringon korkeus

Miten näkyy / Miten havaita

- Ei näy paljain silmin (toisin kuin Venus): kulmaläpimitta **12,1"** (Venus 2012: **57,8"**)
→ tarvitaan kaukoputki
- Havaitseminen ja kuvaaminen, kuten auringonpilkuissa: Asianmukainen aurinkosuodin tai projisointimenetelmä

Kuvausprojekti?

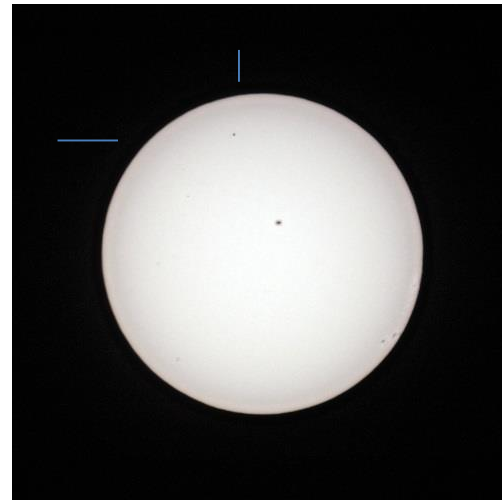
- Udo Backhaus Saksasta pyytää harrastajia mukaan ”pedagogiseen” kuvausprojektiin
- Tarkoituksena määrittää Merkuriuksen parallaksi eri puolilla maapalloa otetuista kuvista
- <http://www.venus2012.de/transit-of-mercury2016/>

Milloin viimeksi Suomessa / milloin seuraavaksi?

- **9.5.1970**
- **10.11.1973**
- 13.11.1986
- **7.5.2003**
- 11.11.2019
- 13.11.2032
- 7.11.2039
- **7.5.2049**

V.Mäkelä 2003

H.Määttänen
2003

Milloin ja kuinka usein?

- toukokuussa (laskeva solmu) sekä marraskuussa (nouseva solmu)
- touko -> marras = 3,5 vuotta
- marras -> touko = 9,5 vuotta
- saman solmun ylikulut 13 ja 33 vuoden välein
- toistuvat samankaltaisina 46 vuoden välein

Joitain lisätietoja

- Tähdet-vuosikirja s. 44
- Vuosikirjan lisämateriaali
<https://www.ursa.fi/kirjat/lisamateriaalia/tahdet-vuosikirja/lisamateriaali-2016.html#c7690>
- Vuoden 2003 havainnot
<http://www.ursa.fi/ursa/jaostot/kpk/merkurius/ylikulku070503.html>
- Nasa Eclipse Page: Planetary transits
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/transit/transit.html>